

f. Ex. en anden Bibelhistorie end den, han ønsker, trænger i Grunden slet ikke til nogen Bibelhistorie for at lade Børnene lære udenad. Jeg anbefaler saaledes med disse saa Ord dette Forslag til videre Overveielse og Besømmelse, idet jeg haaber, at Thingets enkelte Medlemmer af det, jeg her har oplyst, ville see, at det ikke er en saa ubunden Frihed, jeg ønsker; som det maaskee ved første Blik kunde synes.

Condrup: Ifølge Grundlovens § 3 skal den evangelisk-lutheriske Kirke være den danske Folkkirke og som saadan understøttes af Staten. Skal denne Bestemmelse have nogen sand og virkelig Betydning, da maa ogsaa den evangelisk-lutheriske Lære beskyttes og fastholdes, og jeg troer, at den bedste Understøttelse, Staten kan yde i saa Henseende, er, at denne Lære fremdeles, som hidtil, uden Undtagelse skal lægges til Grund for Religionsunderviisningen i alle Landets Skoler, hvad enten det skeer ved den nuværende eller en anden autoriseret Lærebog eller paa hvilkensomhelst anden tilsvarende Maade. Det forekommer mig derfor ubetimeligt nu at vedtage en Lov som den foreliggende, der, ifald jeg ikke tager feil, giver Læreren Frihed til at undervise i den Religion, han bedst synes om (Nei! Nei!). Ja, jeg har idetmindste forstaaet det saaledes, og § 2 kan vist ei opfattes paa anden Maade; men dette forekommer mig at være en Ubarmhertighed imod Forældrene, hvem Børnernes Opdragelse nærmest paahviler. Jeg nærer aldeles ingen Mistillid til Skolelærerne ialmindelighed; jeg skænker dem al Agtelse og troer, at deres Fliid og Virksomhed fortjener almindelig Anerkjendelse, men den ærede Forslagsstiller har selv sagt os, at der ere nogle slemme Præster, og der kan vist ogsaa være nogle slemme Skolelærere, og disses Frihed er det, man skal kunne befrygte. Det er ogsaa blevet fremhævet heri Salen, at Seminarierne være skadelige, at Seminarierne blive for dannede. Istedetfor at blive uddannede, at det var bedst at nedlægge Seminarierne og antage til Skolelærere, hvemsomhelst der faldt sig. Hvis dette blev til Virkelighed tilligemed den Frihed, som her atraaes, da befrygter jeg et farligt og sørgeligt Resultat af alle de Frihedsideer, som synes at

gjøre sig gjældende i denne Sal. Jeg frygter saaledes for at give min Stemme til en Lov, hvorved der gives Læreren Ret til, om han saa synes, at lægge de meest uchristelige Skrifter til Grund for sin Underviisning i Religion. Dette forekommer mig at være et Indgreb i Statens nuværende Ret ifølge Grundloven, og det forekommer mig at være et ubarmhertigt Indgreb i Forældrenes naturlige Ret til at sørge for deres Børns Opdragelse. Derfor som dette Forslag virkelig, saaledes som Forslagsstilleren selv fremhævede, gik ud paa at befrie Skolelærerne fra Chicaner af slemme Præster, skulde jeg have understøttet det af al Magt, men det gaaer ud paa noget ganske Andet, det gaaer ud paa, hvad vi ikke kunne ønske, og det gaaer i alt Fald ikke ud paa at afhjælpe, hvad det virkelig maa anses at være Trang blandt Skolelærerstanden og blandt Almuen selv. Hvad der virkelig søles Trang til, det er en ubidtet Underviisning i Skolen, en større Uddannelse for Lærerne, og som Folge deraf en Forbedring i Lærernes Kaar, men Forslaget gaaer ikke ud paa at afhjælpe en saadan Trang. Jeg skulde derfor meget ønske, at Forslagsstilleren vilde tage sit Forslag tilbage, og jeg troer, at baade Skolelærerstanden og Almuen vilde ansee det for en god Gjerning.

Sjorth: Den ærede Forslagsstiller er vistnok en stor Ven af Frihed, og det tør jeg sige, at jeg ogsaa er, men han har overseet en Egenkab ved Friheden, som det er vigtigt at lægge Mærke til, nemlig, at den skal være gjensidig. Havde Forholdet været anderledes, havde det f. Ex. været saaledes, at der var flere Skolelærere at vælge imellem, saa at man kunde sende Børnene til den, der gav den bedste Underviisning, eller havde det været saaledes, at Forældrene selv kunde vælge deres Skolelærer, saa kunde der være Tale om at give Skolelærerne Frihed, men saaledes som det her er stillet vil Forslagsstilleren have, at Skolelæreren skal have Gneherredømme. Nu ere de factiske Forhold jo saaledes, at Børnene paa de fleste Steder ere bundne til en bestemt Skolelærer, man kan næsten, for at bruge et stærkt Udtryk, sige, at Skolelæreren har Monopol paa at undervise visse Børn; men hvor der er Monopol, er det ogsaa ganske i sin Dr-